

FOTO: ANNSOFIE WAHLBERG

MÅLMEDVETEN. Görrel Espelund, författare och journalist, hade en stark vilja som nyutbildad journalist att rapportera från utlandet. 1994 åkte hon till Rwanda. Sedan dess har hon inte lämnat Afrika.

Görrel har hjärtat i Afrika

Utrikeskorrespondent med Afrika som arbetsfält. Kom med sin fjärde bok förra året, "Åtta kvinnor som skapat världsrubriker". Höstens sista Pennskaftsträff, 23 november på Café And The Bakery, gästades av Görrel Espelund.

Efter journalisthögskolan var Görrel Espelund lokalreporter på en landsortstidning i lilla Bjuv med 14 000 invånare. Men hon gick och undrade lite när livet som utrikesreporter skulle börja, och lyckades skaffa sig jobb på utrikesavdelningen på Göteborgs-Posten. 1994 åkte hon till Rwanda och Östafrika på 2,5 månader. Sedan dess har hon inte lämnat Afrika.

– Men jag visste verkligen inte mycket om Afrika innan dess, säger hon.

Besökt trettio länder

Först arbetade hon som frilans, 1997 blev hon stringer för GP och Sydsvenskan för Afrika söder om Sahara, ett område med 47 länder. Under sju år hade hon Sydafrika som bas och rapporterade från 30 länder.

– Mina favoriter har blivit Sydafrika, Rwanda och Zambia.

Görrel gör aldrig något som riskerar att hon inte kommer levande ur det.

– Det handlar ofta om arbete i riskområden.

Genom att hon förutom engelska, talar franska klarar hon sig överallt utom i Angola och Mozambique, där man talar portugisiska.

Inget blir som man tror

Det är inte alltid lätt att få till intervjuer i Afrika.

– I Afrika blir ingenting som man tror. Det brukar gå bra, men ingenting är säkert förrän du har det i kappsäcken och åker därifrån.

I Liberia, ville Görrel intervjuva presidenten Ellen Johnson-Sirleaf. Hon hade en kontakt som sålde elektricitet, vars barndomskompis arbetade som vakt i presidentpalatset.

– Jag satt mitt i en intervju med Unicef, då fotografen fick uppmaningen per telefon; Åk nu!

De satte sig i bil och åkte till presidentpalatset, blev inläspta och fick vänta hos pressekreteraren som var missnöjd över att hitta dem där.

– Vi fick inte träffa Ellen den dagen, men fick följa med på hennes turné på söndagen.

Annorlunda ledarskap

Det blev ett följe med 15 bilar, och många journalister. Görrel och fotografen var de enda vita i sällskapet. Görrel fick vara med när Ellen besökte byar och höll tal och efter lunch fick hon sin intervju.

– Ellen är en annorlunda president

i mötet med folk. Hon frågar om de har mat och utsäde, och delar sedan ut order till sina tjänstemän.

Fyra böcker

2004 återvände Görrel till Sverige, men reser till Afrika varje år.

Hon har givit ut fyra böcker. Första, "Reality bites", är reportage hämtade från de första tio åren i Afrika, skriven tillsammans med danske journalisten Jesper Strudsholm. En barnbok, "Amolle från Niger i Afrika" (2005) och "Till mänsklighetens försvar – iakttagelser av krigsbrott, tribunaler och försörjning" (2006) tillsammans med journalisten Andreas Karlsson.

Den fjärde är intervjuboken "Åtta kvinnor som skapat världsrubriker". Under åren i Afrika såg Görrel att förändring oftast kom till stånd genom det kvinnor gjorde tillsammans. Det fick henne att fundera; Gör det skillnad om kvinnor blir makthavare, eller beror det på hur den enskilde förvaltar sin makt?

De centrala frågorna i arbetet med boken var: Hur använder du din makt? Vilken skillnad kan du göra? Vad händer när man når en viss position?

Men vilka mer förutom Ellen skulle hon intervjuva? Mary Robinson, Irlands första kvinnliga president. Margot Wallström, EU kommissionär. Wangari Maathai, fredspristaga-

re från Kenya.

Görrel hade sedan många idéer men en del föll bort för att det blev för långt att resa. Flera gånger fick hon tänka om.

– Till slut blev begränsningen: "Vem har inspirerat mig, vem vill jag träffa?"

Andra frågor om kvinnor deltar

Görrel kontaktade förlaget Sekwa som ger ut kvinnliga författare översatta från franska, för att höra om de hade tips om förlag. Det slutade med att de valde att ge ut boken.

Så blir det någon förändring med kvinnliga ledare?

– Det beror ändå på vem det handlar om, om det är en ledare med humanitära egenskaper. Jag är inte säker på att jag gillar ordet "kvinnligt" ledarskap. Men jag tror att andra frågor kommer upp på en fredskonferens där kvinnor deltar.

Under 2011 har Görrel och hennes man Andreas Karlsson korsat hela Afrika med Land Rover och jobbat längs vägen.

– Vi gjorde en serie om skolbarn för Sydsvenskan som blev väldigt uppskattad. Tänk, man kan göra såvåra analyser om det politiska läget, men gör man tusen tecken om skolbarn då händer det något hos läsaren!

ANNSOFIE WAHLBERG